

**Pozdravne besede ob razstavi *Venec Spomina* ŠgAMS
(galerijski prostor) 17. 5. 2024**

Današnja razstava *Venec spomina* poteka na 17. maj, ki je bil v Sloveniji lani ukinjeni praznik Nacionalnega spomina na žrtve komunističnega nasilja.

Ta razstava ni nastala zaradi opravičevanja ali celo povečevanja dejanj ljudi, ki so bili po 2. svetovni vojni nečloveško, natančneje diabolično pobiti brez sodnih procesov na mnogih koncih Slovenije tako, da smo postali v Evropi eden največjih otokov množičnih grobišč. Nastala je zaradi nujnosti nenehnega notranjega prebujenja vseh nas, da v revolucionarnem nasilju nikoli ne bi videli rešitve družbenih problemov ali celo temelja bolj »pravične družbe«. Vsaka revolucija »žre« celo svoje otroke, kaj šele naključne mimoidoče.

Zgodovina in zapisi o vojnah se prevečkrat pišejo skozi oči moških, vojakov in zmagovalcev, ali pa skozi oči piscev, ki pod težo zahteve »znanstvenosti stroke« navajajo le gola dejstva in podatke, čustva in individualne izkušnje udeležencev pa imajo v najboljšem primeru za simpatično didaktično pritekline za ponazarjanje »zgodovinskih dejstev«. In zato se iz take zgodovine nikoli zares nič ne naučimo, in to kljub temu, da se jo poučuje v vseh državah sveta že vrsto desetletij od obvezne šole Marije Terezije. Ko bomo znali na vojno pogledati skozi oči ženske, ki je izgubila dostojanstvo, moža in otroke zaradi zverinskosti in slepe poslušnosti moških, ki so bili nekaj let nazaj še na videz vdani očetje, srčni pesniki, cenjeni obrtniki, ali celo razsvetljeni pridigarji, ko bomo videli vojno skozi oči otroka, ki nikoli ni odraščal ob očetu, ker so ga senilni starci v generalskih uniformah poslali v prezgodnjo smrt, ko se bomo zelo jasno zavedli, da je v vsakem od nas skrit razpon od pekla do nebes, šele takrat bomo začeli PREVIDNO stopati po poti odrešitve in bomo začeli umevati pomen radikalnosti zapovedi ljubezni do sovražnikov, ki jo je izrekel Jezus Kristus.

Naj bo ta razstava v spomin in molitev za žrtve in za rablje.

In še zadnja misel ob tej razstavi: če ni večnega spomina, če na koncu časov ni uravnave in Uravnoteževalca vseh dejanj, kjer se jasno loči med materjo, ki otroka objema, hrani in dviguje, ter roko, ki to mater in otroka tehnično brezhibno zakolje, potem je človek najbolj bedno bitje v vesolju, najbolj tragično naključje evolucije, najbolj absurdna materija, ali kot je lucidno dejal Vinko Ošlak: »Humanist brez Boga je podoben človeku, ki sedi v samokolnici sredi globokega blata in skuša samega sebe zapeljati iz tega blata.«

Zato bodite po tej razstavi radikalni v iskanjih, še bolj pa radikalni v ljubezni, tudi v

ljubezni do sovražnikov.

Dr. Samo Repolusk, ravnatelj